

Győri Ítéltábla

Az ügy száma: Gf.II.20.220/2025/8.

A felperes: Felperes1

(cím2)

A felperes képviselője: Dr. Kollár és Dr. Strasz Ügyvédi Iroda

(cím3;

ügyintéző: dr. Strasz István ügyvéd)

Az alperes: Alperes1

(cím1)

Az alperes képviselője: dr. Kovács Gábor István ügyvéd

(cím5.)

A per tárgya: vállalkozói díj megfizetése

Az elsőfokú bíróság neve és fellebbezéssel támadott határozatának száma:

Székesfehérvári Törvényszék

26.G.40.213/2024/40.

A fellebbezést előterjesztő fél és a fellebbezés sorszáma:

alperes, 43. sorszám

R é s z í t é l e t

Az ítéltábla az elsőfokú ítélet megfellebbezett rendelkezéseit akként változtatja meg, hogy

- az ítéletnek kizárólag a felperest 705.236,71 (hétszázötezer - kettőszázharminchat egész hetvenegy) euró tőkeösszegben marasztaló része előzetesen végrehajtható fellebbezésre tekintet nélkül,
- a Székesfehérvári Törvényszék Gazdasági Hivatala által a felperes részére letétből utalandó összeg 705.236,71 (hétszázötezer - kettőszázharminchat egész hetvenegy) eurónak megfelelő 271.001.311 (kettőszázhetvenegymillió-egyezer-háromszáztizenny) forint összeg, míg a fennmaradó 13.505.283 (tizenhárommillió - ötszázötezer - kettőszáznyolcvanhárom) forint összegre az alperes jogosult.

Ezt meghaladóan az elsőfokú ítéletet a késedelmi kamatokról döntő részében hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróságot e körben új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja.

Az ítéltábla a felperes másodfokú perköltségét 2.263.392 (kettőmillió – kettőszázhatvanháromezer - háromszázkilencvenkettő) forintban, az alperes másodfokú perköltségét 4.763.392 (négymillió – hétszázhatvanháromezer - háromszázkilencvenkettő) forintban állapítja meg.

Megállapítja, hogy az alperes a Székesfehérvári Törvényszék illeték számlájára átutalással megfizetett fellebbezési illetékből 48.000 (negyvennyolcezer) forint fellebbezési illeték elszámolására, visszatérítésére jogosult.

A részítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint az alperes, mint megrendelő és a felperes, mint vállalkozó kivitelezési szerződést kötöttek a felperes által teljesítendő épületgépészeti szerelési munkák tárgyában, részben a Gyár1, másrészt a Gyár2 területén.

[2] A felek között 2022. március 31. napján két szerződés jött létre, ASZ 486/2022. és ASZ 487/2022. számon. A Épület1 épület és Épület2 épület épületgépészeti munkáinak kivitelezése tárgyában 535.448.050,58 euró átalány vállalkozói díj ellenében, valamint a Épület3 épület légtechnikai kivitelezés munkálatai tárgyában 1.904.109,58 euró átalány vállalkozói díj ellenében. Az ASZ 487/2002. szerződés teljesítési határideje 2023. március 30-a volt. A felperes a szerződéses munkákat 2024. március 8. napjával készre jelentette, az alperes az átadás-átvételi eljárást nem folytatta le. A felperesnek a szerződésből eredően 61.112,98 euró vállalkozói díjkövetelése, 33.399 euró összegű pótmunka követelése, 23.716 euró teljesítési garancia kifizetés iránti követelése állt fenn. Az ASZ 486/2002. szerződés teljesít véghatárideje 2022. december 10-e volt, a felperes 2024. március 8. napjával azt készre jelentette, az alperes a műszaki átadás-átvételi eljárást nem folytatta le. A felperesnek az alapszerződésből eredően 213.365,87 euró vállalkozói díj követelése, 180.644,05 euró

pótmunka követelése, 92.807,00 euró összegű teljesítési garancia kifizetés iránti követelése állt fenn.

[3] A felek 2022. július 15-én ASZ 948/2022. számon kötöttek alvállalkozói szerződést a Épület4 épület épületgépészeti munkájának elvégzése tárgyában 3.664.168 euró átalánydíjas vállalkozói díj ellenében, 2023. szeptember 15-i végteljesítési határidővel. A felperes az alapszerződés szerinti munkákat 2024. február 28-án készre jelentette, az alperes az átadás-átvételi eljárást nem tűzte ki. A felperesnek a szerződésből fakadóan 559.516,49 euró vállalkozói díj követelése állt fenn az alperessel szemben, pótmunkából eredően további 540.104,74 euró, végül teljesítési garancia jogcímén 310.465,15 euró követelés.

[4] A felek 2022 szeptember 26-án ASZ1526/2022. számon alvállalkozási szerződést kötöttek a Épület5 épület épületgépészeti kivitelezési munkái tárgyában, 1.595.000 euró átalány vállalkozói díj ellenében 2023. július 25-i teljesítési véghatáridővel. A felperes a munkát 2024. április 26-án jelentette készre, az alperes a műszaki átadás-átvételi eljárást nem folytatta le. A felperesnek az alapszerződésből eredően 159.511,39 euró összegű vállalkozó díj követelése, 76.019,63 euró összegű pótmunka díj követelése és 143.548,86 euró teljesítési garancia kifizetés iránti követelése állt fenn.

[5] A felek 2023. május 30-án ASZ 722/2023. számon alvállalkozási szerződést kötöttek a Kazánház1 kazánház fűtés és kompresszorgépház hűtés-fűtés rendszerének kivitelezése tárgyában 892.484 euró átalánydíjas vállalkozódíj ellenében, 2023. szeptember 30-i teljesítési határidővel. A felperes a munkákat 2024. március 4-én jelentette készre, az alperes az átadás-átvételi eljárást nem tűzte ki. A felperesnek 225.911,52 euró összegű vállalkozói díj követelése, 249.621,73 euró összegű pótmunka díj követelése, illetőleg teljesítési garancia címén 66.649,25 euró követelése volt az alperessel szemben.

[6] Az öt szerződés vonatkozásában az átadás-átvételi eljárások nem kerültek kitűzésre, a munkákat a felperestől az alperes nem vette át, végteljesítési igazolásokat sem állított ki, így a felperes számlát nem állított ki, és nem jutott hozzá az építési, szerelési munkák ellenértékéhez. A felperes a Teljesítésigazolási Szakértői Szervhez (TSZSZ) fordult. A TSZSZ a vizsgálatokat lefolytatta és összefoglalóan, valamennyi jogviszony tekintetében azt állapította meg, hogy a felperes által végzett építési, szerelési munkák elkészültek, az alperes a teljesítés mennyiségi megtörténtét nem vitatta, a létesítmények használatbavételi engedéllyel rendelkeznek, azok üzemelnek is. A rendeltetésszerű használatot akadályozó hiba, hiányosság nem állapítható meg, az alperes az átadás-átvételi eljárások lefolytatását, azok lezárását indokolatlanul tagadta meg. Az esetlegesen fennálló hibák garanciális jellegűek, amelyek javítandók.

[7] Az ASZ 948/2022. számon kötött alvállalkozási szerződés vonatkozásában TSZSZ 4359 számon született szakvélemény; a TSZSZ a felperesi követelésből pótmunka jogcímén 186.010,74 eurót hagyott jóvá. Az ASZ 722/2023. számú alvállalkozási szerződés körében a TSZSZ 4360 szám alatt készített szakvéleményt, a jóváhagyott összeg pótmunka jogcímén 67.733,68 euró volt. A TSZSZ 4361 szám alatti szakvéleménye a felek ASZ487/2022. számú alvállalkozói szerződésében foglaltakat vizsgálta. Vállalkozói díj és pótmunka jogcímén 73.130,27 eurót hagyott jóvá (61.112,98 euró vállalkozói díj + 33.399 euró pótmunka), amelyből az alperes bejelentése alapján levonásra került 21.381,71 euró összegű elszámolás).

A felek ASZ1526/2022. számú szerződése körében a TSZSZ 4362 szám alatt készített szakvéleményt, és pótmunka követelésként 42.107,09 eurót hagyott jóvá. A TSZSZ 4374 szám alatti szakvélemény a felek ASZ486/2022. számú szerződésre vonatkozott, a TSZSZ 336.254,93 euró vállalkozói díj és pótmunka követelést hagyott jóvá (213.365,87 euró vállalkozói díj, 180.644,05 euró pótmunka, levonva 57.754,99 euró alperes által bejelentett hibás teljesítés, valamint egyéb elszámolási költség címén).

[8] A TSZSZ szakértői véleményeket a felperesnek 2024. szeptember 9-én és 2024. szeptember 11-én kézbesítették. A felperes 2024. szeptember 19-én kelt levelével felszólította az alperest a TSZSZ által jóváhagyott 705.236,71 eurónak megfelelő, a TSZSZ által alkalmazott 390 forint/EUR árfolyamon számított 275.042.317 forint tizenöt napon belül történő megfizetésére. Az alperes a felszólítást 2024. szeptember 30-án átvette, majd 2024. október 15-én a fizetési felszólításra válaszolt. A 4374 ügyszámú szakértői vélemény kivételével a szakértő vélemények által jóváhagyott összegeket elismerte, azokra vonatkozóan részteljesítési igazolásokat is kiállított, a fizetendő összegeket a szerződések szerinti jólteljesítési visszatartás összegével csökkentette, hivatkozva arra, hogy a szakértői vélemény önmagában nem keletkeztet fizetési kötelezettséget, annak további szerződéses feltétele a teljesítési igazolás kiállítása, és az annak alapján kiállított számla befogadása. Az alperes a 4374 ügyszámú szakértői vélemény esetében a TSZSZ által jóváhagyott összegtől, 336.254,93 eurótól eltérően csak a levonásokkal csökkentett összeget, 122.889,06 eurót tüntette fel.

[9] A felperes a teljesítési igazolásokat nem írta alá, azon indokkal, hogy a 4374 számú eljárás tekintetében az nem felelt meg a TSZSZ által jóváhagyott összegnek, másrészt a részteljesítési igazolások tartalmazták azokat a levonásokat, amelyeket a szakértői eljárás során vitatott, és amelyeket ezúton sem kívánt elismerni.

[10] A felperes keresetében az alperes kötelezését kérte 705.236,74 euró, ebből 186.010,74 euró után 2024. február 28-ától, 67.733,68 euró után 2024. március 4-étől, 73.130,27 euró után 2024. március 8-ától, 42.107,9 euró után 2024. április 26-ától, 336.254,93 euró után 2024. március 8-ától járó törvényes késedelmi kamat megfizetésére. Előadta, hogy az alvállalkozási szerződésekben írtakat maradéktalanul teljesítette, a díj kifizetésére jogosulttá vált, az alperesnek az elkészült művet át kellett volna vennie. Utólagosan megrendelt munkát is végzett (pótmunka), amelynek elvégzését a beszerzett TSZSZ szakvélemények igazolják, így a vonatkozó anyagi jogszabály szerint jogosult annak ellenértékét is követelni. Az átadás-átvételi eljárás lefolytatására sor kellett volna, hogy kerüljön, az nem lett volna megtagadható a mű olyan hibája miatt, amelynek kijavítása vagy pótlása a rendeltetésszerű használatot nem akadályozza. A Ptk. 6:247. § (4) bekezdésének idézése mellett azzal érvelt, ha a megrendelő az átadás-átvételi eljárást nem folytatja le, a teljesítés joghatásai a tényleges birtokbavétellel állnak be. Hivatkozott arra, hogy a perbeli művek használatbavételi engedéllyel is rendelkeznek és ténylegesen használja is azokat az alperes. A TSZSZ szakvéleményében a teljes bizonyossággal megállapítható, teljesített munkák szerződés szerinti értékét határozta meg. A 2024. október 15-én érkezett részteljesítési igazolások alapján, amennyiben a szerződés szerinti harminc napos határidővel a számlákat kiállítja, úgy azok esedékességi idejének lejártáig elveszítette volna az építmények tervezésével és kivitelezésével kapcsolatos egyes viták rendezésében közreműködő szervezetről, és egyes törvényeknek az építésügyi lánc tartozások megakadályozásával, valamint a késedelmes fizetésekkel összefüggő módosításáról szóló 2013. évi XXXIV. törvény (TSZSZ tv.) alapján állt fenn.

[11] Az alperesi védekezés ismeretében kifejtette, díjkövetelése érvényesítéséhez külön számla kiállítása nem szükséges, figyelemmel arra, hogy a TSZSZ tv. alapján ezen eljárások igénybevitelére amiatt kerülhet sor, hogy a kivitelezési munkák kapcsán a teljesítésigazolások kiállítása nem történt meg, vagy azok kiállításra kerültek ugyan, de a kifizetés nem történt meg. A létesítmények használatbavételi engedéllyel rendelkeznek, azok üzemelnek, és nincs olyan hiba, hiányosság, amely a rendeltetésszerű használatot akadályozná. A Ptk. 6:247. § (3) bekezdése szerint nem tagadható meg az átvétel a mű olyan hibája vagy hiányossága miatt, amelynek kijavítása vagy pótlása nem akadályozza a rendeltetésszerű használatot. A jogszabályhely (4) bekezdése értelmében, ha a megrendelő az átadás-átvételi eljárást nem folytatja le, a teljesítés joghatásai a tényleges birtokbavétel alapján beállnak. Az építőipari kivitelezési tevékenységről szóló 191/2009. (IX.15.) Kormányrendelet (a továbbiakban: Korm. r.) rendelkezései kógensek, azoktól a felek szerződésükben érvényesen nem térhetnek el. A Korm. r. 33. § (1), (3a) és (5) bekezdései alapján a megvalósulási dokumentáció átadására, az e-napló zárására, a munkaterület visszaadására csak a végszámlája ellenértékének kézhezvételét követően köteles. Ezen szabályoktól eltérő kikötés a Ptk. 6:95. §-a alapján, mint jogszabályba ütköző, semmis. A TSZSZ a 4359 számú szakértői véleményében megállapította, hogy az alperes is teljesített megrendelője felé, a megrendelő műszaki ellenőre indokolatlanul késlekedik a teljesítésigazolás kiadásával, mivel az esetlegesen fennálló kisebb hibák garanciális munkák körében is javíthatóak lennének. Az ÁSZF 8.6. - 8.7. szerinti rendelkezések a hivatkozott Korm. r. 33. § (1), (3a) és (5) bekezdéseibe ütköznek, ezért semmisek. Emellett érvénytelen az ÁSZF 8.9. pontja szerinti kockázatközösségi klauzula is, amely a végteljesítés igazolás kiállításának feltételeként a beruházó hiba- és hiánymentes teljesítésigazolását írja elő. Ez ugyanis a Ptk. 6:102. § (1) bekezdésébe ütköző tisztességtelen kikötés, figyelemmel arra, hogy az a szerződésből eredő jogokat indokolatlanul és egyoldalúan az alperes javára és az ő hátrányára állapította meg, akként, hogy az alperes részéről a szerződésszerű teljesítés elfogadását olyan harmadik személy jóváhagyásától teszi függővé, akivel neki jogviszonya nem áll fenn, és akinek teljesítésére ráhatása nincs. A tisztességtelen kikötést a sérelmet szenvedett fél a Ptk. 6:102. § (5) bekezdése alapján megtámadhatja, illetve az a perben érvénytelenségi kifogás útján a Ptk. 6:89. § (4) bekezdése alapján a megtámadási határidő lejártától függetlenül érvényesíthető.

[12] Az alperes alaki védekezésében elsődlegesen az eljárás megszüntetését kérte. Álláspontja szerint a felperes nem igazolta, hogy a per alapjául szolgáló szakértői véleményeket melyik napon vette át, így nem igazolt, hogy a keresetlevél benyújtására a TSZSZ tv. által előírt határidőben került sor. Utalt arra, hogy a kereseti kérelmek egy része tekintetében a törvényszék hatáskörrel nem rendelkezik, illetőleg nem terjeszthetett volna elő a felperes valódi tárgyi keresethalmazatot, mivel a keresetlevélben megjelölt követelések nem ugyanabból, vagy ténybeli és jogi alapon összefüggő jogviszonyból erednek.

[13] Az alperes érdemi védekezésében a kereset elutasítását kérte. Kifejtette, hogy a felperes által követelt összegekről számla kiállítása lenne szükséges, a felek által kötött szerződésben is kifejezetten rögzített feltétel a számla kiállítása [Ptk. 6:130. § (1) bekezdése, ÁSZF 9.1. pontja). Az ÁSZF 8.1. pontja szerint a megrendelő kizárólag a százszázalékos mértékben elkészített munkarészt fogadja el szerződésszerű rész- vagy végteljesítésként, és csak ez számolható el. Az átadás-átvételi eljárás lefolytatásának további feltétele a vállalkozó teljesítésének hiba- és hiánymentes teljesítésként átvétele, ami nem történt meg. Az alperes hivatkozott az ÁSZF 8.6., 8.7. és 8.9 pontjaira is, mint olyan feltételekre, amelyek a mai napig nem teljesültek, a felperes az egyes dokumentumok átadási kötelezettségét nem

teljesítette, az e-építési naplót sem zárta le, továbbá hivatkozott a számla kiállításának hiányára. Álláspontja szerint a TSZSZ pótmunka tárgyában nem jogosult véleményt adni, ugyanis az jogkérdés. A TSZSZ 4359 számú eljárásban készített szakvélemény egyértelműen rögzítette, hogy a végteljesítési igazolás kiadásának egyéb feltételei nem teljesülnek. A TSZSZ 4360 számú szakvéleménye tekintetében hivatkozott a számla kiállításának hiányára, arra, hogy a végteljesítési igazolás kiadásának szerződésben foglalt egyéb feltételei nem teljesültek a TSZSZ megállapítása szerint sem. A TSZSZ 4361 számú eljárását érintően is hiányolta a számlák kiállítását, és előadta, hogy a végteljesítési igazolás kiadására sem kerülhet sor a műszaki átadás-átvétel lezárásának elmaradása, a felek közötti tételes elszámolás elmaradása okán. A TSZSZ 4362 szám alatti szakvéleménye vonatkozásában is sérelmezte, hogy a számla kiállítására nem került sor, idézte a szakvélemény megállapítását, hogy a végteljesítési igazolás kiadására nem kerülhet sor a szerződéses feltételek maradéktalan teljesítésének elmaradása okán. A 4374 számú szakvélemény vonatkozásában számítási hibára, és arra hivatkozott, hogy a végteljesítési igazolás kiadásának feltételei nem állnak fenn, számlát sem állított ki a felperes. Az alperes álláspontja szerint a TSZSZ nem jogosult a felperes által hivatkozott késedelmes teljesítés kérdését sem vizsgálni, abban állást foglalni.

[14] Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 705.236,71 EUR-t, ebből 186.010,74 EUR után 2024. február 28-ától kezdődően, 67.733,68 EUR után 2024. március 4-étől, 73.130,27 EUR után 2024. március 8-ától, 42.107,9 EUR után 2024. április 26-ától, 336.254,93 EUR után 2024. március 8-ától kezdődően a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes Európai Központi Bank (EKB) alapkamat + 8 % mértékű késedelmi kamatot. Rendelkezett arról, hogy az ítélet fellebbezésre tekintet nélkül előzetesen végrehajtható. Megkeresni rendelte a Székesfehérvári Törvényszék Gazdasági Hivatalát, hogy a BL00115/2025/1. szám alatt kezelt 284.506.594 forintot utalja ki az ítélet jogerőre emelkedésének bevétele nélkül a felperes részére.

[15] Az alaki védekezés körében rögzítette, hogy a felperes a keresetlevél visszautasítását követően a törvényi határidőn belül a joghatás fenntartásával ismételt előterjesztette a keresetlevelet, igazolta a TSZSZ szakvélemények kézbesítési időpontját; a perindítási határidő megtartott. Nincs szó meg nem engedett keresethalmazatról, a ténybeli és a jogi összefüggés egyértelmű a perbeli jogviszonyok között, így nem fogadható el az alperes érvelése a hatásköri szabályok megsértése körében sem.

[16] A törvényszék többek között a Ptk. 6:252. § (1) bekezdésének, a Ptk. 6:247. § (3) és (4) bekezdéseinek, a TSZSZ tv. hatásköri és szakvéleményre vonatkozó szabályainak, az alvállalkozói szerződési feltételek 8.2., 8.8., 9.1. pontjainak idézése mellett kifejtette, hogy a felek között létrejött szerződés szerint a számla csak akkor állítható ki, ha teljesítési igazolások kiállításra kerülnek. Ezeket azonban éppen az alperes nem állította ki, így a saját felróható magatartására hivatkozott ebben a körben. Az alperes saját magatartása az, ami a számla kiállítását megakadályozta a felperes részéről, a Ptk. 6:252.§ (1) bekezdése pedig egyértelműen a munka elvégzéséhez, illetőleg az átadáshoz és a megrendelő által történő átvételhez köti a díj fizetését, nem pedig a számla kiállításához.

[17] Az elkészült művek átadás-átvételére, a tényleges használatba vételére sor került, az egyes kivitelezett művek használatbavételi engedéllyel is rendelkeznek az alperes által sem

vitatottan. Teljesítésigazolást azonban nem állított ki az alperes. A TSZSZ tv. 1. § (1) bekezdése éppen az ilyen esetekre tartalmaz rendelkezést, amely szerint a teljesítésigazolás kiadásának elmaradása esetén jár el a TSZSZ, ahogyan az jelen esetben is történt. A TSZSZ szakvéleményekben foglalt összegek a jogszabályi rendelkezéssel összhangban azokat a munkanemeket, illetve azoknak ellenértékét tartalmazzák, amely munkálatok ténylegesen elvégzésre kerültek.

[18] A törvényszék véleménye szerint a TSZSZ nem foglalt állást a pótmunkák jogi megítélését illetően. A kivitelezés ténylegességét vizsgálta, és ennek alapján tette megállapításait az egyes projektelemek körében, hogy milyen munkálatok készültek el, és ezért milyen összegű díj illeti meg a felperest. Az alperes sem vitatta a pótmunkák tényét, ebből kifolyólag nem is kellett a TSZSZ-nek a pótmunkák jogi megítélése körében állást foglalni, hanem csak azok ellenértékét kellett meghatároznia. A Fővárosi Ítéltábla Gf.40.185/2018/5. számú ítélete szerint az a tény, hogy a szakértői testület a pótmunka jellegéről is nyilatkozott, amellett, hogy a kompetenciájába tartozó kérdésekre válaszát megadta, nem teszik indokoltá a szakvélemény mellőzését. A Fővárosi Törvényszék G.40.453/2017/53. számú ítéletében ugyancsak arra az álláspontra helyezkedett, hogy a TSZSZ adhat a pótmunkát illetően szakvéleményt. Ezért nem aggályos a TSZSZ eljárása, illetőleg számszaki megállapításai a pótmunkák körében. Az sem teszi aggályossá a szakvéleményeket, hogy a TSZSZ tett egyéb megállapításokat is a teljesítés teljessége körében, mivel a jelen perben előterjesztett felperesi igény kizárólag a kétségtől megállapítható teljesítések ellenértékének követelésére irányult. A 4374.számú szakvélemény pedig számítási hibát nem tartalmaz.

[19] Az elsőfokú bíróság a TSZSZ tv. 8/F. §-ára utalással rendelkezett az ítélet fellebbezésre tekintet nélküli végrehajthatóságáról.

[20] Az elsőfokú ítélet ellen, kizárólag annak késedelmi kamatokban marasztaló rendelkezései, az ítélet előzetes végrehajthatóságának megállapítására vonatkozó része, illetőleg a gazdasági hivatal 284.506.594 forint utalására vonatkozó megkeresést tartalmazó része tekintetében az alperes terjesztett elő fellebbezést. Elsődlegesen a sérelmezett rendelkezések megváltoztatását úgy kérte, hogy az ítéltábla utasítsa el a felperes késedelmi kamatokra vonatkozó kereseti kérelmét, az ítélet előzetes végrehajthatóságát kizárólag a 705.236,71 euró tőkeösszeg vonatkozásában állapítsa meg, míg a gazdasági hivatal megkeresése a felperes részére 705.236,71 euró utalásáról rendelkezzen, az alperes javára pedig 13.505.283 forint visszautalásáról. Az alperes másodlagos fellebbezési kérelme az elsőfokú határozat hatályon kívül helyezésére irányult.

[21] Előadta, hogy az elsőfokú bíróság a TSZSZ tv. 8/F. §-ában foglaltakat tévesen értelmezte, az ítélet egészének előzetes végrehajthatóságára vonatkozóan sem ezen jogszabályi rendelkezés, sem más jogszabályhely nem biztosít lehetőséget. Az egyetlen lehetséges értelmezési lehetőség szerint az elsőfokú bíróságnak 705.236,71 euróra vonatkozóan lehetett volna az ítélet előzetes végrehajthatóságát megállapítania. A törvényszék forintösszeg felperes részére történő utalásáról rendelkezett, aminek indokaként az elsőfokú határozat semmilyen tény vagy jogszabályi rendelkezést nem tartalmaz. Az elsőfokú eljárásban az ítélet meghozataláig nem merült fel adat arra vonatkozóan, hogy a bíróság 284.506.594 forint összeget kezelne. Az elsőfokú bíróság a felperes által bírósági letétbe helyezett 705.236,71 euró összeg utalásáról nem rendelkezett az ítéletben, illetőleg a

felperes pernyertessége esetén is kizárólag a letétbe helyezett összeg neki kiadásáról rendelkezhet. A felperes részére történő kiutalás napján, 2025. november 21-én érvényes MNB árfolyam figyelembevételével a felperes 13.505.283 forinthez jogalap nélkül jutott hozzá.

[22] Az alperes álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást nem tárta fel, illetőleg azt nem állapította meg helyesen, és jogellenesen állapította meg késedelmi kamatfizetési kötelezettségét. Utalt arra, hogy a keresetlevél eleve hiányos, határozott kérelmet nem tartalmazott a késedelmi kamat mértékére vonatkozóan, a kereseti kérelmet ebben a tekintetben vissza kellett volna utasítani. A keresetlevél érdemi részében a felperes csupán a Ptk. 6:155. §-a szerinti késedelmi kamatokra utalt, a törvényszék a kérelmen túlterjeszkedett és végrehajthatatlan rendelkezést hozott. Az Európai Központi Bank, a Magyar Nemzeti Bankkal ellentétben, nem állapít meg alapkamatot, így az ítélet ezen rendelkezése nemcsak túlterjeszkedik a kereseti kérelmen és nem csupán jogellenes, de értelmetlen és végrehajthatatlan is. Az Európai Központi Bank három különböző kamatlábat tesz közzé a pénzügyi szabályozására, melyek közül sem a felperes, sem az elsőfokú bíróság nem jelölte meg, hogy mely kamatláb alapján történt a késedelmi kamat megállapítása.

[23] Fenntartotta azon álláspontját, hogy a felperest nem illeti meg késedelmi kamat a vállalkozói díjkövetelés után, ugyanis a díjfizetéssel nem esett késedelembe. A TSZSZ valamennyi szakvéleményében megállapította ugyan, hogy a felperes kivitelezési munkái a szakértői szemlék időpontjában elkészültek, a teljesítés egyéb feltételei azonban nem álltak fenn. A törvényszék figyelmen kívül hagyta a peres felek között létrejött alvállalkozói kivitelezési szerződések tartalmát, melyek helyett kizárólag a Ptk. vállalkozási szerződésekre vonatkozó általános szabályait alkalmazta. Sem a felperes, sem a bíróság nem jelölte meg, hogy az egyes perbeli követeléseket megalapozó szerződések tekintetében azokat pontosan mikor, mely időpontokban kellene teljesítettnek tekinteni. A Ptk. szabályai szerinti birtokbavétel, illetve használatbavétel időpontjára vonatkozóan nincs az ítéletben megállapított tényállás, és abból levont következtetés sem. Nem világos, hogy az elsőfokú bíróság hogyan, milyen tényekre vagy más körülményekre tekintettel állapította meg a felperesi vállalkozói díjkövetelések teljesítésének esedékességét, a késedelmi kamatfizetés kezdő időpontját. A felperes kézsre jelentése nem azonos a szerződés teljesítésével, és nincs olyan vélelem, hogy a kézsre jelentés időpontjában egy vállalkozási szerződést teljesítettnek kellene tekinteni. Önmagában az a tény, hogy az adott létesítmény a szakértői szemle időpontjában használatbavételi engedéllyel rendelkezett, nem jelenti azt, hogy az összes létesítmény megvalósításában közreműködő alvállalkozó teljesítette saját szerződését abban az időpontban, amikor a munkákat kézsre jelentette. Az elsőfokú ítéletből nem derül ki, hogy az elsőfokú bíróság által hivatkozott birtokbavétel, a munkák elvégzése, a művek átadás-átvétele, használatba vétele, a használatbavételi engedély megszerzése az egyes alvállalkozói szerződések tekintetében mikor következett be, az hogyan alapozhatná meg az ő díjfizetési kötelezettségének esedékességét, vagy késedelmi kamatfizetési kötelezettséget. Álláspontja szerint a felperes egyes szerződések teljesítésének időpontjára vonatkozó tényállításának hiánya önmagában is kizárja díjfizetési kötelezettsége esedékességének bírósági megállapítását. Az elsőfokú ítéletből az sem derül ki, bár a peradatokból kitűnik, hogy a felperesnek nemcsak az építési-kivitelezési munkavégzés volt a feladata, hanem ehhez kapcsolódóan számos dokumentáció elkészítési és adminisztratív feladata is volt, amelyeket szintén az egyes szerződésekben előírt határidőre kellett volna teljesítenie, bizonyos esetekben pedig ezek teljesítése a műszaki átadás-átvételi eljárás megkezdésének feltétele volt. E kötelezettségekre tekintettel tehát a felek az alvállalkozói szerződések esetében

eltértek a Ptk. vállalkozási szerződésre vonatkozó szabályaitól. A TSZSZ szakvéleményei is utalnak arra, hogy a fizikai térben megvalósítandó kivitelezési munkák elvégzése mellett egyéb kötelezettségei is voltak a felperesnek, amelyeket az egyes szakvélemények elkészítésének időpontjában sem teljesített. Az ÁSZF 8.1. pontja egyértelműen rögzíti, hogy a beruházó általi hiba- és hiánymentes teljesítésként átvétel is feltétele a felek között történő átadás-átvételi eljárás lefolytatásának. A TSZSZ utalt arra, hogy a beruházó általi átvétel nem valósult meg a TSZSZ részéről vizsgált munkák esetében, így nem volt köteles átvenni a felperes munkáit, főleg nem a felperesi készre jelentések időpontjában. Az ÁSZF 8.6. pontja rögzíti, hogy a műszaki átadás-átvétel lebonyolítása és megkezdése érdekében a vállalkozónak át kell adnia a megrendelő részére az átvételi eljáráshoz szükséges okmányokat és a beépítésre kerülő anyagok, szerkezetek minőségi tanúsítványait, gépkönyveit, használati utasításait, garancialeveleit és a megvalósulási dokumentációt öt példányban a készre jelentéshez való csatolással. A TSZSZ szakvéleményeiben utalt arra, hogy a dokumentáció átadása nem valósult meg az általa vizsgált munkák esetében, így értelemszerűen ő sem volt köteles átvenni a felperes munkáit vagy megkezdeni az műszaki átadás-átvételi eljárást, főleg nem a felperesi készre jelentések időpontjában. Ezt a tényt a per során a felperes sem vitatta.

[24] Az ÁSZF 8.7. pontja szerint a teljesítési határidőben történő teljesítés feltétele a korábban említettek mellett a vállalkozó által az építési napló lezárása is. A TSZSZ szakvéleményeiből kiderül, hogy az építési napló lezárása nem történt meg a felperes részéről, tehát ő sem volt köteles átvenni a felperes munkáit, vagy megkezdeni a műszaki átadás-átvételi eljárást, főleg nem a felperesi készre jelentések időpontjában; ezen tényt sem vitatta a felperes. Az ÁSZF 9.1. pontja szerint a vállalkozói díjkövetelés létrejöttéhez szükséges a teljesítési igazolásban szereplő vállalkozói díj összegéről a számla kiállítása, annak megrendelő általi befogadása, amivel a felek kifejezetten eltértek a Ptk. elsőfokú bíróság által is felhívott rendelkezéseitől. A keresetlevél benyújtását megelőzően a felperes kézhez vette a kiállított teljesítésigazolásokat, azonban számláit nem állította ki.

[25] Az alperes utalt arra is, hogy az elsőfokú bíróság 2. sorszámú végzésének megfelelően 2025. június 5-én 705.236,71 euró összeget bírósági letétbe helyezett, így az előzőekben kifejtett érvelése megalapozatlansága esetén is a felperest a késedelmi kamatok legfeljebb eddig a napig illetnék meg.

[26] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet alperes által támadott rendelkezéseinek helybenhagyását kérte. Előadta, hogy az ítéleti tényállás tartalmazza többek között az egyes szerződések teljesítési véghatáridejét, a készre jelentések időpontját. A szakértői vélemények megállapították, hogy az építési-szerelési munkák elkészültek, a rendeltetésszerű használatot akadályozó hiba, hiányosság nem állapítható meg, így az alperes az átadás-átvételi eljárások lefolytatását, azok lezárását indokolatlanul tagadta meg. Az elsőfokú ítélet jogi indokolása tartalmazza, hogy a Ptk. szerint a teljesítés joghatása átadás-átvétel hiányában a tényleges birtokbavétellel beáll. A szakértői véleményekkel alátámasztottan a díjfizetés esedékessége a készre jelentések időpontjához igazodóan került meghatározásra, az időpontokat az elsőfokú bíróság az aggálytalan TSZSZ szakértői vélemények alapján fogadta el. A szakértői vélemények egybehangzóan mutattak rá arra, hogy a szerződéses kötelezettségeit teljesítette, az alperes a műszaki átadás-átvételt és a teljesítési igazolások kiadását indokolatlanul, sőt kifejezetten a Korm. r. kógens rendelkezéseibe ütköző módon tagadta meg. A szakértői tanács kiemelte, hogy az építési beruházás lezárásának részét képező átadás-átvételi eljárás bizonyos jogszabályi feltételekkel biztosított, amelyek nem diszpozitívak, így azokat a felek egymás közti szerződésükben nem

hagyhatják figyelmen kívül. A Korm. r. szerint a műszaki átadás-átvételi eljárásan felmerült, és jegyzőkönyvbe vett hibák, hiányosságok kijavítását, a teljesítési igazolás kiadását, a kiállított számlák ellenértékének kézhezvételét követően köteles csak a vállalkozó átadni az építtetőnek az építési munkaterületet, a megvalósulási dokumentációt, minden egyéb hatósági engedélyt, dokumentumot, nyilatkozatot. Ennél fogva ezekkel a feltételekkel szembemenő szerződéses kötelek nem lehetnek indokai az átadás-átvétel lezárása, a teljesítésigazolás kiadása megtagadásának. Továbbra is hivatkozott arra, hogy a csarnokok elkészültek, a használatbavételi engedélyt megkapták, a szakértői tanács tagjai személyesen is meggyőződtek arról, hogy a létesítmények üzemelnek. Az is megállapítható volt, hogy az alperes is teljesített a megrendelője felé, annak műszaki ellenőre azonban indokolatlanul késlekedett a teljesítésigazolás kiadásával. A vállalkozói díj kifizetésének nem lehet akadálya az, hogy az alperes megalapozatlan indokokra hivatkozással a műszaki átadás-átvételi eljárás lefolytatását, annak lezárását, a végteljesítési igazolás kiadását megtagadta; utóbbiakat a szakértői testület által jóváhagyott összegek erejéig a szakértői vélemények pótolják. Az alperes késedelme azon időponttól kezdve megállapítható, hogy a részére a szerződésszerűen felajánlott teljesítést, készre jelentést nem fogadta el, illetve a készre jelentést követően az átadás-átvételi eljárások lefolytatását nem kezdte meg. Az elsőfokú ítélet a Ptk. 6:155. §-ával egyezően tartalmazza a késedelmi kamat mértékét, jogszabálysértés e körben sem állapítható meg. Az ítélet előzetes végrehajthatóságát megállapító rendelkezés az ítélet rendelkező részének tőkére és kamatra vonatkozó rendelkezéseit követi, eljárási szabálysértés e vonatkozásban sem állhat fenn. A késedelmi kamat a TSZSZ tv. 8/F. §-a szerinti, a szerződés teljesítéséből eredő díjkövetelés késedelmes megfizetésének törvényes jogkövetkezménye. Hangsúlyozta azt is, hogy az alperes a letét összegét euróban, de forintszámlára utalta, így az a célszámlán a letéti számla vezetője által alkalmazott euró vételi árfolyamon automatikusan forintosításra került. A gazdasági hivatal rövid úton közölt tájékoztatásából értesült arról, hogy a letéti számlán 284.506.594 forintot kezel letétként, amelynek kiutalására 2025. november 24-én került sor. Ő maga nem gazdagodott jogalap nélkül, hanem ellenkezőleg: az alperes utalta forintszámlára az euró összeget, amit a gazdasági hivatal csak forintosítva kezelhetett. A tőkeösszeg jóváírásának napja 2025. november 24-e, így a tőkeösszeg tekintetében az ő szempontjából ez minősül a tartozás teljesítése időpontjának, vagyis az alperes késedelmi kamatfizetési kötelezettsége legkésőbb eddig az időpontig fennáll.

[27] Az ítéltábla az elsőfokú ítéletet a Pp. 370. § (1) bekezdése alapján a fellebbezési kérelem és fellebbezési ellenkérelem korlátai között bírálta felül, így az nem érintette az alperest tőkeösszegben és elsőfokú perköltségben marasztaló rendelkezést.

[28] Az így korlátozott felülbírálat alapján az alperes fellebbezése az alábbiak szerint megalapozott.

[29] Arra az alperes helyesen hivatkozott fellebbezésében, hogy az elsőfokú bíróság téves jogszabályértelmezés mellett nyilvánította az ítéletet teljes egészében fellebbezésre tekintet nélkül előzetesen végrehajthatóvá. A felperes fellebbezési ellenkérelmétől eltérően nem a támadott rendelkezésnek a rendelkező részen belül elfoglalt helyének van jelentősége, hanem a rendelkezések tartalmának. Az előzetes végrehajthatóságról szóló rendelkezés magyarázó jellegű, szűkítő kitélt, rendelkezést nem tartalmaz, és egyaránt vonatkozik a tőkeösszegre, a késedelmi kamatokra, az elsőfokú perköltségre és a gazdasági hivatal általi utalásra.

[30] A TSZSZ. tv. 8/F. §-a alapján az ítéletet fellebbezésre tekintet nélkül végrehajthatónak kell nyilvánítani a szerződés teljesítésből eredő díjkövetelés megfizetésére kötelező részében, ha az a TSZSZ szakvéleményében meghatározott összeget (részben vagy egészben), mint pénzbeli marasztalást tartalmazza.

[31] A hivatkozott jogszabályhely helyes értelmezése szerint tehát az előzetes végrehajthatóság kizárólag a vállalkozói, alvállalkozói díjkövetelés, azaz a tőkeösszeg tekintetében állapítható meg, amennyiben a határozat rendelkező része szerinti összeg megfelel a TSZSZ szakvéleményében meghatározott összegnek. A TSZSZ az esetleges késedelem, a késedelem jogkövetkezménye, a késedelmet esetlegesen kizáró szerződésszegés körében nem foglalhat állást, tehát szakvéleménye a késedelmi kamatokat, azok mértékét sem tartalmazhatja. Értelemszerűen a szakvélemény a későbbi perben felszámított perköltség összegét sem határozza meg.

[32] A törvényszék G.40.213/2024/2. sorszámú végzésével az alperest 705.236,71 euró elnöki letétbe történő helyezésére kötelezte, figyelemmel arra, hogy a vállalkozói díj összegét a felek euró összegben határozták meg, és a TSZSZ is szakvéleményeiben ennek megfelelően euró összegben állapította meg a ténylegesen elvégzett munkák ellenértékét. A jogi szabályozás hiányos olyan értelemben, hogy nincs tekintettel arra, jelenleg az egyes törvényszékek gazdasági hivatalai letéti számlaként kizárólag forint számlával rendelkeznek és tudnak kezelni, forint összegeket tudnak befogadni, illetőleg kiutalni. Az euró összegben indított átutalás értelemszerűen forint számlán csak forint összegben jelenhet meg az aktuális értéknapon irányadó árfolyam alapulvételével. Amikor a TSZSZ szakvéleményére alapított perben az érdemi döntést hozó bíróság a letét sorsáról rendelkezik, nem hagyhatja figyelmen kívül, hogy az illetékes gazdasági hivatal forint összeget kezel, de azt a tényt sem, hogy korábbi végzésével ideiglenes intézkedéssel euró összeg letétbe helyezéséről rendelkezett. Az utalványozásra vonatkozó döntésben meg kell jelennie az ideiglenes intézkedés szerinti összegnek, az összeg pénznemének, de figyelembe kell venni azt a technikai akadályt is, hogy a gazdasági hivatal deviza összeget nem kezel, így - ahogy jelen esetben - euró összeg utalványozására nem kereshető meg. A deviza összegben elrendelt, de forintban kezelt letét esetén teljes pernyertesség esetén a felperes a biztosítékul szolgáló deviza összegnek megfelelő forint összegre jogosult a kiutalás napján irányadó MNB deviza középárfolyam figyelembevételével. A deviza árfolyamának forintra nézve kedvezőbb alakulása esetén a letéti számlán kezelt forint összegből kevesebb összeg felel meg a biztosíték deviza összegének, így az árfolyamváltozásból eredő többletre a felperes nem jogosult. Ellenkező irányú árfolyamváltozás esetén az eljáró bíróság a letétként kezelt teljes forint összeg felperes javára kiutalásáról rendelkezik, azonban a biztosítéki összeg felperes számláján jóváírása ez esetben nem jelentheti az alperes részéről a teljes tőkeösszeg teljesítését.

[33] Az alperes fellebbezésében helyesen utalt arra, hogy a letétként kezelt biztosítéki összeg felperes részére utalásának napján irányadó devizaárfolyamra figyelemmel a felperes 13.505.283 forinttal nagyobb összeghez jutott hozzá, mint amely forint összegnek az adott értéknapon 705.236,71 euró megfelelt.

[34] Az ítéltábla a gazdasági hivatal megkeresésére irányuló rendelkezés fentiek szerinti korrekcióját elvégezhetette, figyelemmel kellett azonban lennie azon alapvető eljárásjogi követelményre, hogy a bíróság döntésének végrehajthatónak kell lennie. Jelen esetben a rendelkezésre álló adatok alapján a gazdasági hivatal részéről az utalványozás már

megtörtént, az adott elnöki letéti számon a gazdasági hivatal semmilyen összeget nem kezel. Így a gazdasági hivatal ismételt felhívásának nem lehetett helye, azonban a másodfokú bíróság megváltoztató rendelkezése tartalmazza mind a letétbe helyezett euró összegnek megfelelő forint összeget, mind azt a többlet forint összeget, amelyre az árfolyamváltozás miatt az alperes jogosult. Utóbbi összeg meghatározása azért volt szükséges ismételt utalványozási megkeresés hiányában is, mert ezen összeg felperes általi önkéntes visszautalásának, vagy a felek közötti jogviszonyban az összeg elszámolásának a hiányában az alperes csak a részére járó összeget tartalmazó határozat birtokában tudja kezdeményezni a felperessel szemben a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (Vht.) 56. § (4) bekezdése szerinti visszévégrehajtást. A visszévégrehajtásnak ugyanis nem feltétele az, hogy az adóssal szemben végrehajtási eljárás legyen folyamatban, hanem helye lehet akkor is, ha az adós a végrehajtás elrendelése nélkül önként teljesített (BDT2009.2054.). Jelen esetben az alperes által letétbe helyezett összeg bíróság általi utalványozása az alperes önkéntes teljesítésével egyenértékű.

[35] Ezért az ítéltábla az elsőfokú ítélet előzetes végrehajthatóságra és a gazdasági hivatal megkeresésére vonatkozó rendelkezését a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta, az előzetes végrehajthatóságot a tőkeösszegben marasztaló rendelkezésre korlátozta, a gazdasági hivatal megkeresésére vonatkozó rendelkezést pedig korrigálta az eredeti devizaösszeg, a felperest és az alperest megillető forintösszeg megjelölésével.

[36] Az ítéltábla az elsőfokú határozatot érintő megváltoztató rendelkezéseit részítélet formájában hozta [Pp. 383.§ (4) bekezdése], ugyanis az alperes késelemre, az alperes késelemi kamatfizetési kötelezettségére irányuló döntés - az alábbiakra figyelemmel - érdemi felülbírálatra alkalmatlan. Az alperes hatályon kívül helyezésre irányuló fellebbezési kérelme ebben a tekintetben megalapozott.

[37] Az elsőfokú bíróság az alperes késelemben esését illetően a tényállást hiányosan állapította meg. Az elsőfokú határozat indokolása utal a Ptk. 6:245. § (4) bekezdésére, melynek értelmében, ha a megrendelő az átadás-átvételi eljárást nem folytatja le, a teljesítés joghatása a tényleges birtokbavétel alapján áll be. A törvényszék nem állapított meg tényállást arra vonatkozóan, hogy a felek közötti egyes szerződésekkel érintett munkálatok kapcsán mikor történt meg a tényleges birtokbavétel. Azt a tényállás tartalmazza, hogy az egyes munkákat az alperes mikor jelentette készre, a határozatból azonban nem derül ki, hogy ezen megállapításait a törvényszék mely per adatok, milyen okirati bizonyítékok alapján tette. A TSZSZ szakvélemények utalnak a felperes általi készre jelentésekre, azonban nem szakértő feladata a tényállás megállapítása.

[38] Az elsőfokú határozat szintén kizárólag a szakvéleményekre hivatkozással állapította meg, hogy az egyes létesítmények használatbavételi engedéllyel rendelkeznek, és azok üzemelnek. Az elsőfokú határozatból nem derül ki, hogy a felperesi munkavégzéssel érintett egyes létesítmények mikor kaptak használatbavételi engedélyt, azok üzemeltetése mely nappal kezdődött meg.

[39] Úgy tűnik, az elsőfokú bíróság a felperes teljesítését, illetőleg az alperes késelemét a munkálatok alperes általi birtokbavételéhez képest állapította meg, az elsőfokú ítélet azonban

nem tartalmaz arra vonatkozó indokolást, hogy a vállalkozó készre jelentése mennyiben felel meg a megrendelő általi birtokbavételnek.

[40] Az elsőfokú bíróság az alperes „felróható magatartásaként” jelölte meg a teljesítésigazolások kiállításának elmulasztását. Az eljárás során a felperes hivatkozott a Ptk. 6:156. § (1) és (2) bekezdései szerinti jogosulti (alperesi) késedelemre, amely az ő késedelmét kizárja. Előadta, hogy az alperes az átadás-átvételi eljárást nem tűzte ki, nem folytatta le, teljesítésigazolásokat nem állított ki, ezért nem tudott számlákat kiállítani. Mindemellett érvelése szerint saját teljesítése, a munkálatok alperes általi birtokbavétele jogosítja fel a vállalkozói díjra, és nem a számlák kiállítása. Ezen felperesi állásponttal szemben az alperes arra hivatkozott, hogy nem esett késedelme az átadás-átvételi eljárás lefolytatásával és a teljesítésigazolás kiállításával, mert a felperes a felek szerződéseinek részét képező ÁSZF rendelkezések ellenére elmulasztotta az átadás-átvételi eljárás lefolytatásához szükséges feltételek teljesítését, így például különböző okiratok átadását, az e-napló lezárását. Utalt arra is, hogy az ÁSZF értelmében az felek közötti átadás-átvételi eljárás lefolytatásának feltétele, hogy a beruházó is átvegye a hiánytalan, hibátlan munkát. Azzal pedig, hogy a felek a vállalkozói díj kifizetésének feltételeként előírták a számlák felperes általi kiállítását, eltértek a Ptk. diszpozitív szabályától.

[41] Ezen alperesi védekezés körében hivatkozott a felperes arra, hogy az ÁSZF 8.6., 8.7. pontjai szerinti rendelkezések jogszabályba, a Korm. r. 33. § (1), (3a) és (5) bekezdéseibe, kógens rendelkezésekbe ütköznek, ezért semmisek. Az ÁSZF 8.9. pontja szerinti kockázatközösségi klauzula pedig tisztességtelen szerződési feltétel, amelyre érvénytelenségi kifogás keretében is hivatkozhat.

[42] Az elsőfokú bíróság nem vizsgálta mindenre kiterjedően a feleknek azt az érvelését, miszerint a másik fél késedelme kizárná saját késedelmét. Nem foglalt állást, hogy a felperes – vele szembeni igényérvényesítés hiányában – hivatkozhat-e, s ha igen, mennyiben, milyen körben jelen perben a szerződési feltételek tisztességtelenségére. A szerződéses rendelkezés esetleges jogszabályba ütközését a bíróságnak hivatalból is észlelnie kell, nem foglalt azonban állást a törvényszék, hogy a felperes által hivatkozott Korm. r. szabályozása kógens rendelkezésnek minősül-e, és amennyiben igen, azokkal ellentétes-e valamely szerződéses rendelkezés, általános szerződési feltétel. Nem foglalkozott azzal amennyiben igenlő válasz adható, az mennyiben befolyásolja az alperesi késedelem megállapítását, amennyiben pedig nemleges, megállapító-e annak alapján olyan felperesi késedelem, amely az alperesi késedelmet zárja ki.

[43] Az elsőfokú határozat nem tartalmaz indokolást azon alperesi érvelés tekintetében, hogy a felek a számlakiállítás kötelezettségének előírásával eltértek a Ptk. 6:252. § (1) bekezdésének szabályától, amely az építési-szerelési munka elvégzéséhez, a mű átadásához köti a díjfizetési kötelezettséget. Az elsőfokú bíróság csak a felek nyilatkozatainak ismertetése szintjén foglalkozott azzal az alperesi előadással, illetőleg az arra adott felperesi válasszal, hogy a perindítást megelőzően a TSZSZ szakvélemények figyelembevételével teljesítésigazolásokat küldött meg a felperesnek, amelyek alapján a felperes számlákat nem állított ki.

[44] Az elsőfokú ítélet a késedelmi kamat mértékét illetően indokolást egyáltalán nem tartalmaz.

[45] A fentiek alapján az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság határozatának nem egyszerűen hiányos az indokolása, hanem a törvényszék a tényállást az alperes késedelme, a felperes késedelmi kamatra jogosultsága tekintetében hiányosan állapította meg, és nagyobb részben nem foglalt állást az alperes védekezésének megalapozottságáról. Az alperes késedelmének megállapíthatósága a hiányos tényállásból nem következik. A törvényszék nem döntött arról, hogy fennáll-e olyan jogosulti késedelem, amely a kötelezett késedelmet kizárja. E körben a tényállás nagymértékű hiányossága, az alperesi védekezés, az erre adott felperesi érvelés figyelmen kívül hagyása olyan lényeges eljárási szabálysértés, melynek orvoslása a másodfokú eljárásban nem észszerű, nem célszerű. Ezért az ítéltábla az elsőfokú ítéletet, az alperes késedelmét, késedelmi kamatfizetési kötelezettségét megállapító részében a Pp. 381. §-a értelmében hatályon kívül helyezte, és ebben a körben az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.

[46] Az alperesi késedelem vizsgálatát érintően az elsőfokú bíróságnak az eljárást az érdemi tárgyalási szaktól kell ismételten lefolytatnia, figyelemmel arra, hogy e körben a felek nyilatkozatai, érvelései rendelkezésre állnak. Amennyiben a megalapozott döntéshez további bizonyítékok rendelkezésre bocsátása szükséges, akkor azt az elsőfokú bíróság anyagi pervezetése, a bizonyítási érdek, teher körében a felek tájékoztatása lehetővé teszi [Pp. 220. § (1) bekezdés d) pont].

[47] A megismételt eljárásban az esetleges alperesi késedelem megítélése körében nem mellőzhető az alperes által hivatkozott szerződéses rendelkezések, a felperes által hivatkozott jogszabályi rendelkezések figyelembevétele. Az ítéltábla megjegyzi, hogy a szakértői testület a szakértői véleményekben figyelemfelhívó jelleggel utalt a Korm. r. egyes rendelkezéseire, azonban a szerződésben részes fél késedelme vonatkozásában, illetőleg abban a tekintetben, hogy a másik fél késedelme kizárja-e annak késedelmét, az eljáró bíróságnak kell állást foglalnia, ugyanis ezek megítélése nem szakértői kompetenciába tartozik. A szerződéses rendelkezések, feltételek és jogszabályi rendelkezések egybevetése során állást kell foglalni annak kapcsán is, hogy a felperesnek van-e eljárásjogi lehetősége szerződési feltétel tisztességtelenségére hivatkozni, van-e vele szemben támasztott olyan igény a perben, amellyel szemben érvénytelenségi kifogást terjeszthet elő. A hivatalból is észlelendő semmisségi ok körében kell vizsgálni, hogy a felperes által hivatkozott jogszabályi rendelkezések kógens-e, azoktól lehetséges-e az eltérés, kógens rendelkezések esetében azokkal ellentétes-e a felek szerződésének alperes által hivatkozott bármely rendelkezése. Az elsőfokú bíróságnak vizsgálnia kell, hogy az alperes késedelmét befolyásolja-e a felperes részről a számlák kibocsátásának elmulasztása, illetőleg, hogy a késedelmi kamatfizetési kötelezettségre kihat-e, és ha igen, mennyiben, hogy az alperes a TSZSZ szakvélemények kézhezvételét követően teljesítésigazolásokat küldött a felperesnek, amelyek alapján számlák nem kerültek kiállításra.

[48] Amennyiben nem állapítható meg alperesi késedelmet kizáró felperesi késedelem és az elsőfokú bíróság az alperes késedelmét továbbra is az egyes munkálatok alperesi általi birtokbavételéhez képest határozza meg, akkor nem mellőzhető az egyes szerződésekkel érintett projektek tekintetében a birtokbavétel napjának meghatározása, amely nem feltétlenül egyezik meg a felperes általi készre jelentéssel.

[49] Ha az elsőfokú bíróság euró összegek után dönt késedelmi kamatfizetési kötelezettségről, nem mellőzhető abban a kérdésben történő állásfoglalás, hogy az Európai Központi Bank tekintetében az ezen intézmény által közzétett háromféle kamat közül mi feleltethető meg „alapkamatnak”, a piaci szereplők, az intézmények, pénzüzetek mely közzétett kamatmértéket tekintik azon alapkamatnak, amely magánjogi szerződésből eredő fizetési kötelezettség késedelme esetén a késedelem jogkövetkezményeként alkalmazható.

[50] Az alperesi késedelem esetleges megállapítása esetén is, a késedelmi kamatfizetéssel érintett időszak meghatározásánál figyelemmel kell lenni arra, hogy a letétbe helyezett összeg kiutalásával az alperes a tőkeösszeget teljesítette.

[51] Az ítéltábla a Pp. 386. § (3) bekezdése értelmében a másodfokú eljárásban felmerült perköltség összegét csak meghatározza, azok viselése kérdésében az elsőfokú bíróság dönt. A másodfokú bíróság a felek által felszámított ügyvédi munkadíjak összegét a felszámított összeggel egyezően mindegyik fél vonatkozásában a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi és kamarai jogtanácsosi költségről szóló 17/2024. (XII.9.) IM rendelet (Ükr.) 3. § (1) bekezdés b) pontja szerint állapította meg. Az alperes javára figyelembe vett 2.500.000 forint összegű megfizetett fellebbezési illetéket. A fellebbezési illeték összege az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 46. § (1) bekezdése értelmében 2.500.000 forintban maximált, ezért az ítéltábla az alperes által ezen összeg felett megfizetett 48.000 forint fellebbezési illeték elszámolásáról, visszatérítéséről rendelkezett az Itv. 80. § (1) bekezdés i) pontja szerint.

[52] Az ítéltábla a fellebbezést a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Győr, 2026. április 9.

Dr.Szabó Péter s.k.

Dr.Konarik Attila s.k.

Dr.Mészáros Zsolt s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

bí

ró